

PARLAMENTAARISEN KOMITEAN ASETTAMINEN LAATIMAAN KOKONAISVALTAINEN YLI HALLITUSKAUSIEN ULOTTUVA KRIISINHALLINNAN TAVOITELINJAUS**Tausta**

Pääministeri Marinin hallitusohjelman mukaisesti Suomen kriisinhallintapolitiikan kehittämiseksi asetetaan parlamentaarinen komitea, joka laatii kokonaisvaltaisen yli hallituskausien ulottuvan kriisinhallinnan tavoitelinjauksen toiminnan vaikuttavuuden ja resurssien käytön suunnitelmallisuuden tehostamiseksi samoin kuin määrällisesti riittävän osallistumisen varmistamiseksi. Hallitusohjelman mukaan Suomi pyrkii vahvistamaan osallistumistaan kansainväliseen kriisinhallintaan YK-operaatioita painottaen.

Kriisinhallinta on tärkeä osa Suomen ulko- ja turvallisuuspolitiikkaa, joka myös ylläpitää kansallista puolustuskykyä. Valtioneuvosto antaa eduskunnalle kaksi kertaa vuodessa katsauksen Suomen osallistumisesta kansainväliseen kriisinhallintaan. Lisäksi eduskuntaa kuullaan selonteon tai informoidaan selvityksen muodossa sotilaallista kriisinhallintaa koskevien osallistumispäätösten osalta sotilaallisesta kriisinhallinnasta annetun lain (211/2006) mukaisesti. Päätöksen osallistumisesta tekee tasavallan presidentti valtioneuvoston ratkaisuehdotuksesta sotilaallisesta kriisinhallinnasta annetun lain 2 §:n 1 momentin mukaisesti. Päätökset osallistumisesta siviilikriisinhallintaan perustuvat lakiin siviilihenkilöstön osallistumisesta kriisinhallintaan (1359/2018).

Eduskunnan ulkoasiain- ja puolustusvaliokunta ovat tuoneet lausunnoissaan esiin kantansa, että kriisinhallintaosallistumisen kehittämisen kannalta on tarpeen laatia - esimerkiksi hallituskauden alussa - kokonaisvaltainen kriisinhallinnan tavoitelinjaus toiminnan vaikuttavuuden ja resurssien käytön suunnitelmallisuuden tehostamiseksi samoin kuin määrällisesti riittävän osallistumisen varmistamiseksi (ks. esim. UaVM 9/2010 vp, UaVM 1/2013 vp ja UaVL 1/2018 vp). Eduskunnan ulkoasiainvaliokunta on todennut, että käytännössä kriisinhallinnan kokonaisvaltainen ohjaus tapahtuu em. puolivuositain annettavien kriisinhallintakatsausten kautta, jolloin ohjausjänne jää lyhyeksi.

Tavoitteet

Tavoitteena olisi kriisinhallintatoiminnan vaikuttavuuden ja resurssien käytön suunnitelmallisuuden tehostaminen samoin kuin määrällisesti riittävän osallistumisen varmistaminen. Parlamentaarisen komitean työn tavoitteena olisi ajantasaisen kokonaiskuvan luominen kansainvälisen kriisinhallinnan kehittämiseen ja tarpeisiin ja siihen kokonaisvaltaiseen toimintaympäristöön, jossa Suomen kriisinhallintaosallistumista toteutetaan. Komitean tavoitelinjauksessa tulisi hahmottaa, kuinka Suomen kriisinhallinnan suorituskykyjä ja menettelytapoja kehitetään kriisinhallintaosallistumisemme vaikuttavuuden ja kokonaisvaltaisuuden varmistamiseksi. Tavoitelinjauksessa tulisi huomioida kriisinhallintaosallistumisemme vahvistamistavoite, maantieteellinen kattavuus ja tarvittavat resurssit.

Tehtävät

Komitean tehtävänä olisi kartoittaa Suomen kriisinhallintaosallistumista pidemmällä aikajänteellä, kansallisten henkilöstö- ja taloudellisten resurssien, kansallisen puolustuskyvyn kehittämiseen ja ylläpitämiseen liittyvien tarpeiden, kansainvälistä kriisinhallintaosallistumista koskevan lainsäädännön, kriisinhallintaosallistumisen vaikuttavuuden, sekä Suomen ulko- ja turvallisuuspoliittisen profiilin näkökulmasta kan-

sainvälisten kriisinhallintatarpeiden ja tulevaisuuden näkymien valossa, sekä antaa tähän liittyviä toimenpide-ehdotuksia ja suosituksia, ml. mahdolliset lainsäädännön uudistamiseen ja resursseihin (henkilöstö, määrärahat) liittyvät tarpeet.

Organisointi

Puheenjohtaja

Valtiosihteeri Johanna Sumuvuori

Jäsenet ja varajäsenet

Kansanedustaja Kimmo Kiljunen (varajäsen kansanedustaja Hussein al-Tae),
Sosiaalidemokraattinen eduskuntaryhmä.

Kansanedustaja Petri Huru (varajäsen kansanedustaja Minna Reijonen),
Perussuomalaisten eduskuntaryhmä.

Kansanedustaja Ville Kaunisto (varajäsen kansanedustaja Jaana Pelkonen),
Kokoomuksen eduskuntaryhmä.

Kansanedustaja Jouni Ovaska (varajäsen kansanedustaja Pasi Kivisaari),
Keskustan eduskuntaryhmä.

Valtiosihteeri Johanna Sumuvuori (varajäsen kansanedustaja Heli järvinen),
Vihreä eduskuntaryhmä.

Kansanedustaja Merja Kyllönen (varajäsen kansanedustaja Markus Mustajärvi),
Vasemmistoliiton eduskuntaryhmä.

Kansanedustaja Eva Biaudet (varajäsen kansanedustaja Anders Norrback),
Ruotsalainen eduskuntaryhmä.

Kansanedustaja Sari Tanus (varajäsen kansanedustaja Peter Östman),
Kristillisdemokraattinen eduskuntaryhmä.

Kansanedustaja Harry Harkimo,
Liike Nyt -eduskuntaryhmä.

Pääsihteeri

Yksikönpäällikkö Sari Rautio, ulkoministeriö

Komitea valtuutettaisiin valitsemaan keskuudestaan varapuheenjohtaja. Parlamentaarisen komitean sihteerit määrättäisiin ulko-, puolustus- ja sisäministeriön hallinnonalalta. Ulkoministeriölle esitetään oikeutta täydentää parlamentaarisen komitean kokoonpanoa pysyvillä asiantuntijoilla.

Henkilövaihdoksista aiheutuvat muutokset parlamentaarisen komitean kokoonpanoon esitetään tehtäväksi toimikauden aikana ulkoministerin päätöksellä. Komiteatyö toteutettaisiin virkatyönä. Parlamentaarinen

komitea ei maksaisi kokouspalkkioita eikä matka- tai muita vastaavia kulukorvauksia jäsenille tai kuultavaksi kutsutuille asiantuntijoille.

Naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta annetun lain (609/1986) 4 a §:ssä säädetään julkisen hallinnon ja julkista valtaa käyttävien toimielinten kokoonpanosta. Sen mukaan valtion komiteoissa, neuvottelukunnissa ja muissa vastaavissa toimielimissä tulee olla sekä naisia että miehiä kumpiakin vähintään 40 prosenttia, jollei erityisistä syistä muuta johdu.

Parlamentaarisen komitean asettaminen tuotaisiin valtioneuvoston yleisistunnon hyväksyttäväksi valtioneuvoston ohjesäännön (262/2003) 3 §:n 21 kohdan mukaisesti. Kyseisen valtioneuvoston ohjesäännön kohdan mukaan valtioneuvoston yleisistunto päättää määräaikaisen komitean tai muun määräaikaisen laajapohjaisen valmisteluelimen asettamisen yhteiskuntapoliittisesti merkittävän asian valmistelua varten.

Toimikausi

Komitean toimikausi olisi 6.3.2020-28.2.2021.